

ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Шептуха О.М., к.е.н., доцент

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Онлайн-навчання здобуває собі популярність серед людей, які не бажають мати обмеження у спілкуванні та водночас отримувати нову корисну інформацію з різноманітних джерел. Тому логічно, якщо сучасна людина, щоб бути успішною, відслідковує інноваційний рух своєї професійної сфери та набуває нових навичок та вмій.

У 2016 році у світі 5,8 млн. студентів були зареєстровані на онлайн-курсах, причому дві третини з них навчаються на онлайн-курсах від державних закладів. Протягом останніх 12 років чисельність слухачів збільшилася на 263%. Таке зростання пояснюється тим, що дистанційне навчання дає можливість навчатися не в університеті, а вдома, за власним комп'ютером. До того ж, ціна за рік навчання у закладах, що пропонують найбільш популярні онлайн-програми, коливається від 3400 до 8000 дол. США, тобто онлайн-курси університетів часто дешевші за традиційні [1].

Можна виділити наступні типи дистанційної освіти:

1. Курси, які пропонують вищі навчальні заклади. Зазвичай вони проходять повністю онлайн, однак деякі заклади дають студентам можливість особисто зустрітися з викладачами й однокурсниками. Інший варіант – це коли вся робота відбувається у мережі, а студентам потрібно зустрічатися лише під час екзаменів. Ще існує так зване *blended learning* (змішане навчання) – це поєднання звичайних лекцій та навчання онлайн;

2. MOOC (massive open online courses). Короткі відкриті онлайн-курси зробили навчання легшим і доступнішим. Однак MOOC не можуть замінити повноцінні навчальні програми.

Відеозаписи лекцій різних навчальних закладів стали з'являтися в мережі Інтернет ще в кінці 1990-х років, однак лише масові відкриті онлайн-курси, що з'явилися вперше на початку 2010-х років, дали можливість інтерактивного спілкування студентів і викладачів, а також складання іспитів в режимі онлайн. Подібні сайти розраховані на слухачів різних рівнів підготовки - як на новачків, так і на досвідчених фахівців. Найпопулярніші масові онлайн-курси збирають сотні тисяч студентів.

Масові відкриті онлайн-курси з'явилися в сфері дистанційного навчання у 2006 році. Вони базувалися на теорії конективізму, яку запропонували Джордж Сіменс та Стівен Даунс. За короткий час дані курси отримали велику популярність, але по-справжньому вони стали популярні у 2012 році, коли такі проекти, як Coursera, Udacity і Udemu залучили свої перші інвестиції [2]. Пошуковий гігант Google, заручившись підтримкою Гарварда і Массачусетського технологічного університету, у 2014 році запустили проект MOOC.org. На цьому порталі всі бажаючі зможуть проходити навчання з онлайн-курсів найбільших університетів. MOOC.org надає академічну освіту, однак платформа є відкритою. Університети, компанії, некомерційні організації та приватні автори зможуть розробляти і викладати власні онлайн-курси. Розглянемо найпоширеніші проекти MOOC.org:

1. Coursera – це одна з найвідоміших онлайн-платформ, яка пропонує понад тисячу курсів з різних напрямків та спеціальностей (у т.ч. англійською мовою). Партнерами проекту є понад 100 університетів та освітніх організацій;

2. EDX – це також поширений англомовний ресурс. Гарвардський університет, Університет Берклі, Масачусетський Технологічний Інститут та багато інших закладів пропонують більше 300 курсів різноманітних напрямків (бізнес, менеджмент, хімія, біологія, архітектура, мистецтво, історичні, економічні, комп'ютерні та інші науки);

3. Udacity спеціалізується на розвитку технічних вмінь у сфері інформаційних технологій. Ресурс складається з переліку авторських курсів (переважно платних), які розроблено провідними спеціалістами світу;

4. Canvas – це американська платформа, яка містить досить оптимальну підбірку безкоштовних курсів, і при цьому також є платні;

5. Iversity – це німецький проект, який має курси англійською та російською;

6. FUN – це французька онлайн-платформа. Навчання тут безкоштовне, а мова – французька [2].

Деякі онлайн-курси співпрацюють з провідними університетами, це - Coursera, Udacity, EDX. Інші проекти, такі, як Khan Academy, Peer-на-Peer університету (P2PU) і Udemu розглядаються як аналогічні MOOCs, але відрізняються від трьох вищевказаних тим, що вони мають можливість функціонування поза системою університетів, забезпечуючи переважно індивідуальні заняття, завдяки чому студенти можуть проходити їх у своєму власному темпі. Зауважимо, однак, що Udacity відрізняється від Coursera і EDX в тому, що у нього немає календаря і розкладу. Практично студенти можуть почати курс в будь-який час.

В Україні у 2013 році пройшли перші MOOC «Університет онлайн» на базі Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Перший масовий онлайн-курс стосувався бренд-менеджменту та склав понад 9 тис. учасників.

Весною 2014 року стартував проект інтерактивної онлайн-освіти EdEra, який створює онлайн-курси та освітній контент широкого спектра. Мета цього проекту - зробити освіту в країні на зразок західних найкращих освітніх ініціатив доступною та якісною. У жовтні 2014 року впроваджено в роботу платформу українських масових онлайн-курсів Prometheus – проект, який співпрацює з викладачами ВНЗ України. Вказаний ресурс надає безкоштовну можливість навчальним закладам та зацікавленим організаціям розмістити свої курси на платформі, а для слухачів відкривається безкоштовний доступ до них [2].

Література:

1. Мегеденюк М. Як отримати закордонний диплом, не виходячи з дому / М. Мегеденюк. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://studway.com.ua/distanciina-osvita/>
2. Нікіцька М. MOOC у світі та в Україні / М. Нікіцька. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://lib.dystlab.com/index.php/content/education/14-moocs-ukraine \](https://lib.dystlab.com/index.php/content/education/14-moocs-ukraine)

УДК 378.147

**ПРОБЛЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ
СУЧАСНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА**

*Костенко Ю.О., к.т.н., доцент
Курган А.С., магістр
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В умовах сучасного навчального середовища змінюються цілі, способи, результати і предмет діяльності студентів. Відповідно змінюються вимоги до особистості та професійної підготовки здобувача вищої освіти. Через це в діяльності студента значну роль починає відігравати здатність до самоосвіти та самостійної роботи.